

ITSENÄISYYSPÄIVÄN VALTAKUNNALLISEN JUHLARAUHAN JULISTAMINEN
VUOSITTAIN 5. JOULUKUUTA

654/12.03.00/2019

KH 21.10.2019 § 324

Valmistelija hallintopäällikkö Outi Kääriäinen

Itsenäisyyspäivän juhlarauhan julistustoimikunta kutsuu 18.9.2019 saapuneella kirjeellä Tornion kaupunkia järjestämään Suomen itsenäisyyspäivän juhlarauhan julistamistilaisuuden vuonna 2025.

Vuonna 2014 Suomen Latu järjesti 30. marraskuuta Sodankylän Kiilopäällä Kiilopään Koukkauksen 350 osanottajan voimin sen merkeissä, että oli kulunut 75 vuotta Talvisodan syttymisestä Neuvostoliiton ja Suomen välillä. Tuolla hiihtotapauksella ja sen jälkeen järjestetyillä hiihtotapahtumilla koottiin samalla osanottomaksulla Talvisotayhdistykselle rahoitusta Talvisodan muistomerkin pystyttämiseen. Talvisodan kansallinen muistomerkki eli Valon tuoja paljastettiin Helsingin Kasarmitorilla 30.11.2017.

Vuonna 2014 järjestetyn Kiilopään Koukkauksen jälkeen käytiin Suomussalmella useiden henkilöiden kesken keskusteluja. Huomattiin, että Suomessa on unohtunut itsenäisyyspäivän juhlarauhan julistaminen. Vaikka eri tilaisuuksien alla on ollut käytäntönä kuuluttaa aina juhlarauha, esimerkiksi jouluaattona joulurauha.

Esitettiin ajatus aloittaa vuosittain Suomen itsenäisyyspäivän aattona 5. joulukuuta Itsenäisyyspäivän juhlarauhan julistaminen Suomussalmelta, Raatteenportin alueelta. Sen merkeissä, että jo vuoden 1917 huhtikuussa Suomussalmen kirkossa järjestettiin suuri kansalaiskokous, joka esitti vaatimuksen Suomen julistamiseksi itsenäiseksi valtioksi. Ja myös sen perusteella, että Raatteen tien puolustustaistelut 1939-1940 olivat niin menestykselliset.

Huomattiin, että ei ole syytä järjestää valtakunnallista julistusta yksin Suomussalmella. Katsottiin, että on parempi esittää itsenäisyyspäivän juhlarauhan julistus jatkossa sarjana lukuisilla muillakin paikkakunnilla, eri puolilla Suomea. Paikkakunnilla, joiden historiasa on ollut Suomen itsenäistymiseen, maanpuolustukseen ja kansalaisten elämään liittyviä merkittäviä tapahtumia ja luontopaikkoja. Yhteistyössä valtiovallan kanssa julistuksen esittämiselle tulee valtakunnallisen julistuksen asema ja luonne.

Neuvottelukokouksessa 3. syyskuuta 2019 Suomussalmen, Kuusamon, Kuhmon ja Sallan kuntien edustajat päättivät järjestää Itsenäi-

syyspäivän juhlarauhatoimikunnan järjestämään näitä tilaisuuksia. Toimikunnan jäseniä ovat:

Erja Helttunen Suomussalmen kunta, kunnanvaltuuston pj.
Martti Turunen Kuusamon kaupunki, kunnanvaltuuston varapj.
Tuomas Kettunen Kuhmon kaupunki, kunnanvaltuuston pj.
Petteri Salmijärvi Sallan kunta, valtuuston pj.
Ilmari Kosonen Enonkoski, toimikunnan esittelijä

Toimikunta päätti kutsua seuraavat kunnat (kulttuuri-/sivistys- ja koulu- toimii) järjestämään tämän vuosittaisen julistuksen esittämisen seuraavilla paikkakunnilla 10 vuoden aikana seuraavasti:

- vuonna 2019 Suomussalmi,
- v. 2020 Iloanta, puolustustaistelut v. 1939
- v. 2021 Salla, puolustustaistelut 1939-40, Lapin sota 1944-45, alueluovutukset, uudisasuttaminen
- v. 2022 Kuhmo, puolustustaistelut 1939-40, Lapin sota 1944-45
- v. 2023 Kuusamo, puolustustaistelut 1939-40, Lapin sota 1944, alueluovutukset
- v. 2024 Savonlinna, puolustuslinna läntisen kulttuuripiirin rajalla 1323, ehdokas v. 2024 Euroopan kulttuuripääkaupungiksi
- v. 2025 Tornio, Tornion maihinnousu Lapin sodassa 1944, Lapin sota 1944-45
- v. 2026 Vaasa, jääkärien maihinnousu I maailmansodassa v. 1918
- v. 2027 Rautjärvi, puolustustaistelut 1939-44, Karjalan luovutus ja evakot, Simo Häyhän muisto
- v. 2028 Porkkala, Bengtskärin meritaistelu v. 1941, Porkkalan vuokra-alue 1944-55 ja vapautus v. 1955.

On mahdollista esittää julistus esimerkiksi Talvisodan kansallisella muistomerkillä Helsingin Kasarmitorilla, ellei mainittuina vuosina järjestäminen muutoin toteudu.

Järjestäjäksi sitoutuvan kunnan/kaupungin on päätettävä paikallisesti, missä merkittävässä paikassa, ulkotiloissa julistus esitetään. Kukin kunta päättää, mitkä koulut ovat mukana tilaisuuksien järjestämisessä, osana opetustyötään. Paikallisesti on sovittava, mitä tahoja kutsutaan tilaisuuteen. Esimerkiksi lippulinnan järjestäminen tai kuinka laajalti yleisöä osallistuu tilaisuuksiin, samoin kuin Puolustusvoimien osallistuminen tilaisuuteen. Jokaisen kunnan on järjestettävä rahoitus tilaisuuksien kustannuksiin ja tarvittaviin kuljetuksiin.

Tilaisuuksissa paikallisen käräjäoikeuden lautamiesjäsenen esittämä julistusteksti painetaan aina suurelle taululle, osallistujien nimikirjoituksin säilytettäväksi paikallisesti näkyvällä paikalla, kunnan-/kaupungintalolla tai paikkakunnan museolla. Lisäksi julistusteksti

annetaan aina viestinä seuraavalle järjestäjälle.

Tilaisuuksien ohjelma on aina kaksiosainen lipunnoston lisäksi:

1) Valtakunnallisissa tiedotusvälineissä esitettävä osa (10-15 min.), paikallisen käräjäoikeuden lautamiehen esittämä julistus, jossa lyhyt esipuhe liittyy historiaan, sekä varsinainen julistus.

Toisena osana Valtiovallan tervehdys, ministeri- tai kansanedustajataholta

2) Paikallisesti järjestetty muu ohjelma (musiikkia, kirkon puheenvuoro, tiiviitä historiapuheenvuoroja, tervehdykset Venäjältä, Ruotsista jne.)

Itsenäisyyden juhlarauhan julistamistoimikunta näkee tärkeänä, että myös muista kunnista kuin Suomussalmelta, Ilomantsista, Sallasta, Kuusamosta, Kuhmosta ja Savonlinnasta saadaan kaupunginhallituksen tai johtavien luottamushenkilöiden ja virkamiesten päätös paikallisen tilaisuuden järjestämisestä mainittuina vuosina.

Päätös tarvitaan, jotta jo ensimmäisen tilaisuuden ennakkotiedotuksessa nyt vuoden 2019 aikana lokakuussa voidaan Suomussalmella 5.12.2019 pidettävän tilaisuuden ennakkotiedottamisessa jo esittää, missä vastaava itsenäisyyspäivän juhlarauhan julistustilaisuus on tarkoitus pitää seuraavina vuosina.

Tornion kaupungin vastausta pyydetään 31.10.2019 mennessä.

KAUPUNGINJOHTAJA TIMO NOUSIAINEN:

Kaupunginhallitus esittää valtuustolle hyväksyttäväksi, että Tornion kaupunki osallistuu itsenäisyyspäivän juhlarauhan julistamiseen vuonna 2025.

KAUPUNGINHALLITUS:

Hyväksyttiin.

LISÄTIEDOT: Hallintopäällikkö Outi Kääriäinen, 040 667 9760

TÄYTÄNTÖÖNPANO: Muutoksenhakuna kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen kunnallisvalitus

Otteet kaupunginvaltuuston päätöksen jälkeen:

Ilmari Kosonen, Itsenäisyyspäivän juhlarauhan julistamistoimikunnan esittelijä

vs.sivistystoimenjohtaja Katri Keisu
sivistystoimenjohtaja Ilkka Halmkrona
museonjohtaja Minna Heljala, Tornionlaakson maakuntamuseo
johdon sihteeri Seija Kuure
